

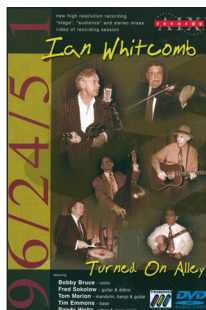
DVD/SACD

GUSTAV MAHLER
Symphonie Nr. 3 d-moll
 Farao Classics
 2 Hybrid Multichannel SACD

Celé Mahlerovo impozantné dielo je predchnuté snahou o svojbytnú umeleckú artikuláciu vlastného individuálneho nazerania na duchovnú podstatu kozmologického systému. Božský zámer je centrom skladateľovej ontológie, v súlade s hegeliánskym učením o ceste ducha cez inobytie k duchovnosti vyššieho rádu, totiž k láske. Tretia Mahlerova symfónia je členená do šiestich častí, ktoré do hudobnej reči tlmočia pôvodné pracovné témy – prebudenie prírody a pochod leta, čo mi povedali kvety na lúke, čo mi povedali zvieratá v lese, čo mi povedal človek, čo mi povedal anjel a napokon čo mi povedala láska. Beethovenom inšpirované včlenenie jednoduchej piesňovej formy do štruktúry symfónie prináša prekvapivo katarzný efekt, sólový alt Marjany Lipovsek nádherne kontrastuje s monumentálnou orchestráciou inštrumentálnych pasáží. Svetoznámy Viedenský chlapečský zbor vnáša do diela anjelskú vzdušnosť s puncem nevinnosti, aby bola napokon vyspievaná idea univerzálneho princípu lásky v podaní Ženského zboru viedenského spevokolu. Pod charizmatickou taktovkou Zubina Mehtu sa dielo nahrávalo naživo 16. septembra 2004 vo Veľkej sále viedenského hudobného spolku. Renomovaný dirigent vedie Bavorský štátny orchester od prvých taktov so suverénou istotou, elegantnou bravúrou a zmyslom pre vypracovaný detail, ktorý čosi vypovedá i o naskúšaní Mahlerovej „trojky“. Teleso ju interpretuje so samozrejmovou muzikalitou, intonačne a rytmicky pregnantne, štýlovo čisto a nemecky precízne. Výkony sólistov (okrem Marjany Lipovsek sa v sólových partoch blysnú i huslista Markus Wolf a hráč na lesný roh Christian Böld) sú ozdobou nahrávky, ktorá vykazuje takisto skvelú záznamovú kvalitu. V SACD prehrávači si ju môžete vypočuť vo vysokom rozlíšení päťkanálovo alebo v puristickom stereu, majitelia konvenčných CD playerov sa musia uspokojiť so stereom v 16-bitovej kvalite so vzorkovacou frekvenciou 44,1 kHz. Ale ani takto neznie majstrovské dielo moravského rodáka so židovskou krvou, v ktorom paradoxne odznejú fragmenty z Nietzscheho Also sprach Zarathustra, bez iskry. Tá sa napokon nedá prepočuť ani v tranzistore na kúpalisku, tam sa však asi predsa len hrávajú iné hitovky.

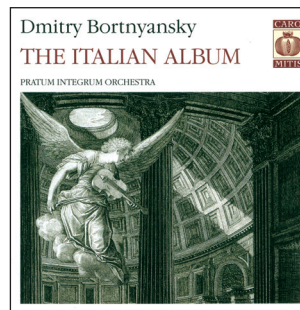
Zvuk ★★★★★
Hudba ★★★★★

IAN WHITCOMB
Turned On Alley
 AIX Records
 DVD Audio/Video

Máte zlú náladu? Celý deň ste sa jedovali s nástrahami raného kapitalizmu? V tom prípade vám prichádza na pomoc úderka starších pánov, vypravená priamo z lona zabehutej trhovej ekonomiky, aby vás naladila na optimistickejšiu nótu, zahnila vám z čela chmáry a dala vášmu pochmúrnemu pohľadu na svet trochu svetla. Pamätáte sa ešte, na čom to hrala božská Marilyn vo filme Nieкто to rád horúce? Správne: Na ukulele. Mr. Ian Whitcomb hrá na tejto „prťavej“ gitarôčke s takou nonšalanciou, že sa razom zbavíte všetkých myšlienok na zákerný svet okolo vás. Ukulele strieda s akordeónom a spieva kúsok prevažne z 20. rokov minulého storočia, pri čom mu zdadne sekundujú páni Bobby Bruce na husliach, Fred Sokolow na gitare a dobre, Tom Marion na mandolíne, banju a gitare, Tim Emmons na kontrabase a napokon Randy Woltz na vibrafóne, bicích a perkusiách. Bezstarostná muzička v sivej interpretácii poteší nielen staromilcov, ktorým imponuje doba Veľkého Gatsbyho, ale každého, kto sa nechá upokojiť na jej vlnách. Páni sú príkladne zohratí, z aranžmánov nič netrčí a neprečnieva, nik zbytočne neexhibuje ani sa nesnaží vyniknúť mimo celku. Krátke sóla len dopĺňajú atmosféru songov a neslúžia na prezentáciu hráčskej techniky a improvizatívnych schopností konkrétneho inštrumentalistu. Páni sa zjavne dobre bavia a ich nákazlivá radosť zo subtilného muzicírovania sa preniesie i na vás, ak ste ochotní sa odosobniť, pohodlne sa usadiť v starom ušiaku s drinkom v ruke a chvíľu si užívať bezstarostnosť doby pred čiernym piatkom na burze, po ktorom už svet nebol nikdy ako predtým. Ako je už pri AIX Records dobrým zvykom, disk je obojstranný, keď jedna strana je určená pre majiteľov konvenčných DVD prehrávačov s dvojicou mixov – buď 5.1 Dolby Digital Audience Mix, alebo 5.1 DTS Stage Mix, samozrejme s pohyblivými obrázkami – a druhá pre tých, čo vlastnia DVD-Audio player s 96/24 PCM Stereo mixom. Producent a zároveň majster zvukového záznamu Mark Waldrep si dal ako obvykle záležať a výsledok naozaj stojí za to. Vaša duša pookreje a vaše uši sa potešia bohatému zvukovému pradiu, ktoré ich pohladí ako hodvábná šatka odviata vetrom.

Zvuk ★★★★★
Hudba ★★★★★

DMITRY BORTNYANSKY
The Italian Album
 Caro Mitis
 Surround SACD

Ruský label Caro Mitis hýri aktivitou, keď v kooperácii s holandskými majstrami sofistického záznamu (Erdo Groot a Roger de Schot) a telesom Pratum Integrum Orchestra, ktoré interpretuje hudbu starých majstrov na dobových historických nástrojoch, v krátkej dobe nahral a na trh emitoval niekoľko vskutku pozoruhodných titulov. Medzi ne nesporné patrí i kompilácia The Italian Album skladateľa Dmitryja Bortnyanskeho (1751 – 1825), pozostávajúca z rôznorodého materiálu, počnúc od symfónie k opere Il Quinto Fabio, cez štyri motetá, dve árie, jednu canzonettu (Ecco quell fiero instante) až po fúgu Amen. Ruský komponista, sa preslávil predovšetkým ako majster pravoslávnych duchovných diel. Za svojho plodného života však napísal aj vyše dvesto ďalších pozoruhodných opusov. Mal to šťastie, že mladost' prežil v zlatom veku panovania cárovnej Kataríny II. V Sankt Peterburgu sa talentovaného adepta skladateľského umenia ujal taliansky učiteľ Baldassarre Galuppi. Ten mladého Bortnyanskeho vzal so sebou do Talianska. V benátskom divadle San Benedetto bola v roku 1776 premiérová uvedená jeho opera Creonte. V Modene potom jeho posledná talianska opera Quinto Fabio, z ktorej pochádzajú prvé štyri čísla tohto albumu. Nechcem sa príliš opakovať, ale zvuková kvalita nahrávok z domu Caro Mitis, ako aj interpretačné kvality orchestra Pratum Integrum pod vedením Sergeja Filčenka sú excelentné. Rád by som však vyzdvihol spevácke kvality hosťujúcej sopranistky Galiny Knyš, altistky Eleny Pozjidaevovej a barytonistu Antona Vasilieva. Napriek mladému veku všetkých troch umelcov máme tú česť so zrelým interpretačným majstrovstvom, kde technické finesy, dokonalá intonácia a frázovanie sú samozrejmosťou a celý prednes je upriamený na historickú vernosť, dokonalú stavbu významových oblúkov a pretlmočenie autorovho posolstva. Bortnyanskeho hudba je opulentná, perlivá, nechýba jej vtip a invenčné melodické motívy. Dokonalosť zvládnutého remesla orchestrácie dáva vyniknúť harmonickému spájaniu farieb, keď majstrova paleta prezrádza inšpiráciu talianskym koloritom.

Stranu pripravil Andrej Turok

Zvuk ★★★★★
Hudba ★★★★★